

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. III. Precantis Christi, singulæ voces exponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

§. III. Precantis Christi singule voces exponuntur.

Christus appellat patrem a quo sperat omnia in filii gratia impetranda.

In cruce egit personam sacerdotis.

Docuit nos proximo dimittere,

Marc. c. 11. vers. 25. Luc. cap. 6. vers. 37. Act. c. 1. v. 1.

Math. c. 5. vers. 44.

Neminem excipiendo,

Chrysof. hom. 52. ad pop.

August. tract. 31. in Ioan.

In iuriam excusare & extenuare.

Bernard. de precept. & dispens.

PATER: Non Judicem, non Dominum, non Regem appello, sed Patrem, à quo sperem omnia in filii gratiam impetranda. Bonaventura censet Christum, sicut patrem verbis, ita matrem affectu mentis rogasse, ut & ipsa tot facinorosis hostibus ignosceret: nec beatissimam Virginem id facere distulisse, sed in genua procubuisse, & suam perquam obsequenter ad filii voluntatem conformasse. Et quamvis filius, quia Deus, uti potestate sua, & dicere potuisset: Dimissa sint illis peccata: quia tamen personam egit conciliatoris, Sacerdotis, deprecatoris, quorum est supplicare, id sui muneris non omisit.

DIMITTE: Scio, mi Pater, non dimitti peccatum, nisi restituatur ablatum. E tuo, Pater, viridario ante quinque millia annorum furto impio subtractum est pomum. Et me ipsum do, velut arboris fructum, pro sublato pomum. Dimitte hanc noxam. Apud me soluta res est, tamquam si nihil factum sit contra me; tu jam in eandem vestiam assentire. Hanc unam vocem Christus suppliciter nobis inculcans: Dimitte, ait, si quid habetis adversus aliquem. Dimitte, & dimittemini. Jam reipsa quod docuit, facit. Cæpit enim facere & docere. Hinc rectè dictum Passio Christi doctrina est facti. Hinc Christus inter probra & dolores modestissimè silebat, nimirum ut, quod verbis docuisset, re probaret. Dixerat Servator: Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos, & orate pro persequentibus & calumniantibus vos. Dilexit inimicos pro iis moriendo, benefecit suas illis vestes relinquendo, oravit pro ipsis & serò, & primo loco. Doctrina facti, Passio Christi.

ILLIS. Neminem excipio, non Annam, non Malchum, non Caipham, non Herodem, non Pilatum, non calumniantes, non flagellis verberantes, non spinis coronantes, non cruci affigentes. Neminem excipio: veniam omnibus peto. Exemplum nobis necessarium imitandum. Nullum hominem, injuriam nullam veniam excludamus. Abominandæ voces sunt: Huic uni nebuloni non possum ignoscere. Hanc tantam injuriam oblivisci nequeo. Apage has voces ex ore. Non sapit hoc mores Christianos. Omnia omnibus absque tali exceptione dimittenda.

Portò tam abominandum erat Judæorum scelus, ut deprecator eos nominare crucifigentes non auderet. Illis, inquit, dimitte. Joab & Thecuis Absalonem, cui veniam rogabant, non fratricidam nominarunt. Saul improbus, Ubi est, ait, filius Isai? At David Saulem, regem Israël, Christum Domini appellat. Hic Chrysofostomus, Utamur, inquit, omni studio, ut linguam doceamus imitari suum Dominum. Nisi quis ita loqui serverit, neque iudex eum audeat. Appellatione probrosâ nec hostes quidem notandi; non adulatores, non nebulones, non proditores vocandi.

Sed ô Domine Jesu, quibus illis dimitti cupis? Non unus solum hic Saul, nec Absalon, aut Semei tantum unus est. Multa millia tuorum hostium te circum, iridentes, conspuentes, imò ipsis dentibus, si possent, laceraturi. Et ex his ipsis sunt, qui dicant: Ora pro teipso, miser. Rejiciunt veniam, ignosci sibi nolunt. Sed his ipsis venia rogatur: Dimitte illis. Eleganter Augustinus: Illis, inquit, petebat veniam, à quibus adhuc accipiebat injuriam.

NON ENIM SCIUNT QUID FACIUNT. Negare non potuit crudelissimam illorum invidiam, injuriam summam, excusavit igitur & extenuavit per ignorantiam id factum. Simon Cassianus, Sciunt, inquit, quod crucifigunt, ignorant quem crucifigunt. Bernardus Christi personam induens, Ideo, ait, ignosco illis, quia non agnoscor ab illis. Hæc eò dicta, quasi Pater in-

A dulgentia concedenda rationem petiisset. Et en ratio: Non sciunt quid faciunt. Accusatus Servator, damnatus & crucifixus à meris cæcis: cæco facilis est venia, licet in Principem, in Regem impingat. Nemo igitur, monente Augustino, de sui peccati dimissione desperet, quando illi veniam meruerunt, qui Christum occiderunt: si talis est crucifigentibus, qualis erit obsequentibus? si totus in nos orbis insurgat, si lapidibus nos obruere conentur hostes nostri, ne cadamus animis; illorum cæcitas in causâ est: Nesciunt quid faciunt. Jacobus Apostolus Hierosolymorum Episcopus, Eusebio teste, ex alto præcipitatus, clamavit moribundus: Ignosce eis, Domine, quia nesciunt quid faciunt.

Sed ô bone Jesu, si oras pro omnibus, quid faciant, ignorantibus; Nos certè tales sumus, quos enim cogitat, cum gravius peccat, quod bonorum perdat, quid malorum incurrat? omnis peccans ignorans. Quisquis peccare cogitat, similis est præcipitatus se in flumen ex alto: prius enim oculos claudis, imò naturâ compellentem dum cadit, oculos comprimit. Pro his omnibus oravit Christus. Sed addit Lucas:

JESUS AUTEM DICEBAT, Dum hostes in ipso facinore patrandò occupati, dum sæviunt & furunt, dum vestes dividunt, dum calumniantur & irrident, dum rivuli cruoris defluunt, dum crucifixo injurias omnigenas inferunt, dicebat Jesus: Dimitte illis. Sunt qui è divi Luca verbis colligant, hoc à Christo sæpius pronuntiatum. Illa omnia videns, audiens, sentiens, nihilominus dicebat Jesus, Dimitte illis. Post injuriam quandoque jam vetustam, quàm difficile persuadere veniam, & injuriâ durante dimittere injuriam! mandatum novum, exemplum novum veniæ danda à Christo accipimus. Non attendebat, inquit Augustinus, quòd ab ipsis moriebatur, sed quia pro ipsis moriebatur. Super peto, ait David, prudentem me fecisti mandato tuo. Nec enim tantum pro calumniantibus & persequentibus, sed etiam pro occidentibus se oravit, inimicos omnes amoris brachiis complexus. Hoc est virgas, quibus quis cæditur, osculari.

Lacedæmonum respublica, quod Xenophon memorat, legem tulit de injuriis vindicandis. Hæc mundi lex est impia; injuriarum nihil condonare. At verò Thra-sybulus Atheniensis exul comparato exercitu, Atheniensis duce Lysandro adjuvante, triginta tyrannos expulit, & legem oblivionis tulit, ne quis præteritas injurias infestaretur. Salutarem hanc legem æmulus avocârunt. Christus in cruce exul jam parâ victoriâ, oblivionis legem figens: Dimitte, ait, & dimittemini. Nil boni habet ultio, quæ è malo pœnæ, facit malum culpæ. Quis autem tam fatuus, ut si curtus calcus non respondet pedi, de pede partem amputet, ut calcus ei habili fiat? Stultissimum est, minus malum majori emendare velle. Hoc omnes ii faciunt, qui vindicationem querunt. Nam qui injuriam accipit, malum pœnæ subit; qui vindictam querit, in malum culpæ incurrit. Quod priori longè deterius est. Pœna facit miserum, culpa non tantum miserum, sed & malum: pœna privatur bono temporario, culpa, & temporario & æterno. Ecclesiastici præceptio est: Qui vindicari vult, à Domino inveniet vindictam, & peccata illius servans servabit. Relinque proximo tuo nocenti te, & tunc deprecanti tibi peccata tua solventur.

Beate Mechthildis arcanis affectibus dictum à Christo. In servis meis tria mihi maximè placent. 1. Veritas, in hac coram me ambulent ore sincero, corde perfecto. 2. Fides, ut mater filium, in extremis complectat. 3. Fidelitas, in omni afflictione. Non in Deo alii, sed mihi ærumnas suas conquerantur. Hos numquam deseram in necessitatibus. 3. Fidelitas in proximo; peccata illius bono animo excusant, & ego ipsos etiam apud Patrem meum excusabo.

Discamus

Dilectus igitur non exaggerare, non vindicare; sed excusare, aut saltem extenuare, ac condonare injurias: non est faciendus mons de granulo, nec de rivulo mare. Dimittamus aliis & dimitteretur nobis. Talem in nos Deum sentimus, quales in alios fuerimus.

§. IV. Precatio Christi, fidem impetravit Latroni.

Hæc Christi oratio (Dimitte illi) innocentem & sanctum oratorem ostendit. Hæc Numini divino summe placuit, & verò etiam efficacissima fuit, ut ad eas voces, quod Nazareorum evangelium memorat, aliquot millia Judæorum ad crucem stantium, innocentiam Christi agnoverint. Hæc ipsa oratio aliis illi obstinatissimis respiciendi spatium quadraginta annos impetravit. Sed his omnibus missis, latronum alter nobis considerandus, quem Christi pro hostibus deprecatio misericordè traxit ad beatissimam vitam clausulam. Post istum namque supplicem Christi libellum, tanta fidei argumenta sibi exhibuit latro, ut rectè dixeris: Nescio an à mundo condito magis rarum & memorabile fidei exemplum unquam extiterit. In Christi schola hic reus numquam fuit: repente tamen Apostolis omnibus tandem instructis, aliis mysteria fidei penetravit. Christum in patibulo pendentem adoravit Regem, moribundum hominem vitam auctorem pronuntiavit, ita profusus ab inferis supra caelos emerit. Quam vegeti, acres, & lyncei profusus fuerint illi oculi, qui vitam in morte, celsitudinem in ruinâ, gloriam in probro, victoriam in exitio, regnum in servitio viderunt? Væ nobis! Christum pendentem & omnibus execrabilem latro suâ fide in caeleste solum evertit: Væ nobis! qui scimus hunc ipsum Dominum à dextris Dei confidentem, ab omnibus adorandum, si non assidue ac reverenter suscipimus & veneramus.

Latro respiciens non nisi cum crucifixi locutus, Christum defendit, seipsum accusavit, socium reprehendit. De Christo liberè pronuntiavit: *Hic nihil mali gessit.* Illustre bene moriendi documentum. Cum fatanas sub vitam finem nostra nobis peccata objecerit, non exculemus, nec extenuemus, sed Christum monstre-mus, cum hoc ipso latronis elogio: *Hic verò nihil mali gessit.* Seipsum potro accusans, *Nos quidem justè, ait, nam digna factis recipimus.* Aperta & submissa scelerum confessio. Proprium est electorum amare justitiam, etiam asperè tractantem. Rex David & Mauritius Imperator in ipsis supplicis: *Iustus es Domine, inquit, & rectum iudicium tuum.* Magna pars venit, fateri crimen. Deinde hic ipse Christi causidicus socium reprehendens: *Neque tu, inquit, times Deum, quod in eâdem damnatione es.* Latro alter homo perditissimus, furiosè obstinationis fuit exemplum. Hunc neque Christi patientia & charitas, neque socii exemplum & admonitio, neque proprium supplicium, nec omnia prodigia Christo conjugere poterunt. Neque tu times Deum? neque crux & extrema necessitas timorem Dei persuadeat? jam jamque stabimus ante tribunal Dei, & tu etiânum ludis? Perditus est, quem pœna non emendat. Nummum protervi & frontis perfidiae liberi sunt, qui cum castigantur, rident, aut obgannunt.

Latro demum: *Domine, inquit, memento mei, cum veneris in regnum tuum.* Exiguam gratiam modestissime petit. Deus, quanta fides! Petrus negat, Thomas dubitat, discipuli Emauentem proficiscentes pœne desperant, latro in ipso crucis tormento & scandalo credit. Hanc fidem Athanasius non immeritò admiratus dixit: *Crucifixigitur ut latro, & efficitur Evangelista.* Nam hominem capitis damnatum, ab omnibus irrisum, jam moriturum, orbis dominum agnoscit: *Domine, memento mei.* Quid minus rogare potuisset? Solam sui memoriam flagitavit. Memoria nobis lenta, segnis, mala, quæ nos

Tom. II.

A sapissime desistit, quod in omni genere peccati sit, cum quis sui ipsius oblitus, contemptus, De lege, diabolo se vendit pretio levissimo. Ab orbis origine nomen nobis est *Pulvis*. Et hujus nominis nostri identidem obliviscimur. Quando igitur memoria toties & tam foedè labat, ut quis caeli, inferorum, Dei, sui ipsius immemor, in varium nefas ruat, optime precamur: *Memento mei Domine: Addit latro: Cum veneris in regnum tuum.* O quantum brevi tempore profecit hic crucifixus, qui in scholâ Christi Syllabarius vix prima elementa nôsse visus est; ac ille jam Theologus, aliam & meliorem post hanc vitam, beatitudinem æternam prædicat. Reges nostri dam vivunt, imperant, cum vitam definit imperium. At latro vitam juxta se pendentem æternitatis regem adorat. Liceat hic cum Augustino quarere: *Dic ô latro, Aug. serm. ubi thronus ex Sapphiro, ubi Cherubim & exercitus caeli, ubi in Parasce. corona, sceptrum, purpura, ut eum dicas regem caeli: Videtne coronam aliam quam spinarum, aliud sceptrum quam clavos, B aliam purpuram quam sanguinem, thronum alium quam crucem, ministros alios quam carnifices? Quid ergo hic regium vides? Obstupescenda igitur hæc fides, tali loco, tali tempore. Pater deserit, Mater fiescit, Angelorum nullus apparet, Joannes & Magdalena juvare nequeunt, Apostoli pridem diffugerunt, Romani stident, Judæi probris & maledictis configunt; latro solus sit Christi patronus, infontem, regem proclamat. Magna fuit fides Magorum ab oriente venientium, & puerum in stabulo adorantium, major latronis in patibulo hominem & Deum venerantis.*

Magdalena propensè credidit, quia miracula vidit, conciones audiit, domesticum sororis exemplum habuit. Itam credidisse quid mirum? Deum folio confidentem, Seraphiniâ cinctum vidit, trisagion illud Sanctus, sanctus, sanctus, audiit. Longè alia & ab aliis diversissima addidit latro & vidit. Petrus credidit, quia Christum aquâ inambulantem vidit, in cruce natantem sanguine non vidit. Joannes & Jacobus crediderunt, quia Christum in Thadore, forâ caelesti radiantem viderunt; vox, vultus, vestis, Moyses & Elias testabantur eum hominem homine multo esse majorem. Hic omnia contraria. Hinc præci Patres hanc latronis à præcis fidem mirati satis nequeunt. Chryostomus interrogans: *Videt in cruce pendentem, inquit, & orat quasi in caelis sedentem: Judæi crucifigunt, qui legem noverunt, & tu latro unde talia philosopharis?* Prodigiolum fuit prodigium hic latro. Videte, obsecro, quam suaviter cygnea Christi modulatio prima faxem latronis pectus expugnârit, & hominem cædibus assuetum eò perduxerit, ut Arnoldus Carotenis Abbas cenfeat latronem in Luciferi sedem evectum. Deo id non difficile, nobis incertum, eo tamen nomine non incredibile, ut Luciferi superbia tantò majore notaretur ignominia, quanto dissimilior Angelo, eam sedem occuparet latro. Sed quis in hoc singulari homine patibulato tantam fidem excitavit? Singularis Dei gratia excitata. Dei gratia, Christi precibus impetrata, Christi amore in hostes, summâq; ejus patientiâ, & vitis prodigiis aucta.

§. V. Fidem Christo, veniam debemus inimico.

Christo igitur fides, venia debetur inimicis & ignorantia. Fides excitatur & crescit, si ea omnia quæ passus est Christus, faciamus nobis præsentissima, velut hodie facta; tamquam si cruci aditemus, cernamus & audiamus omnia. Horum omnium imagines sibi ad arbitrium proponere nequaquam difficile est animo, qui quidquid vult sibi depingit. Hebdomade majore varia est Christianorum devotio. *Sed fides, Ambrosio teste, præcedit devotionem.* 1. Crucifixi Christi effigiem osculamur: Præcedat Fides, & cogitet fidelis: Domini mei crucifixi pedes imos millies oscularer si possem, ergo statuer ac imagini Christi osculum figo quod Christo ber. ipsi

L 1 2

Fidelis la-
mentis, post
Christi o-
rationem,
argumta:

Luce. 23.
vers. 41.

Christi
causidicus
socium re-
prehendens.

Luce. 23.
vers. 42.

Fit Evan-
gelista.

Handwritten notes in red ink on the right margin, including the word "POTIUS" and other illegible characters.